

Tárczy-Hornoch Antal

1900. október 13-án született Oroszvégen (ma: Rosvigovo) Tárczy-Hornoch Antal akadémikus, a hazai és nemzetközi geotudomány nagy egyénisége.

Apja földmérő volt, iskoláit falujában és Munkácson végezte, majd a leobeni Bányászati Főiskolán tanult, ahol 1923-ban bányamérnöki oklevelet szerzett, egy évvel később pedig bányamérő-mérnöki képesítést is kapott. Még ez évben megírta és benyújtotta doktori disszertációját, decemberben műszaki doktorrá avatták. A soproni Bánya- és Erdőmérnöki Főiskola Geodéziai és Bányaméréstani Tanszékére 1926-ban hívták meg tanárnak. Két évvel később feleségül vette Tárczy Irént és eredeti Hornoch nevét kiegészítette Tárczy-Hornochra. A soproni főiskolán oktatói és kutatói tevékenységét igen nagy szakértelemmel és magas színvonalon kezdte meg. Kezdeményezte egy idegen nyelvű szakfolyóirat elindítását, amely segítségével a főiskolán folyó kutatások nemzetközileg ismertté váltak, a világ sok pontjával teremtettek tudományos kapcsolatot, neves tudósok látogattak Sopronba. A tanszék műszerparkját felújította, külföldről szerzett be eszközöket, de maga is tervezett újakat. A főiskola legjobb oktatói között emlegették, világos, érthető és szellemes előadásai vonzották a hallgatókat. A szakmában dolgozó tehetségek támogatását fontos feladatának érezte. A bányamérés, felsőgeodézia és geofizikai területén végzett kimagasló munkájáért – Szentgyörgyi Albert javaslatára – a Magyar Természettudományi Akadémia, majd 1949-ban a MTA rendes tagja lett. Kezdeményezésére indult meg Sopronban a földmérőmérnök- és a geofizikus-mérnökképzés 1951-ben. Akadémiai keretek között 1955-ben geodéziai és geofizikai alapkutatások végzésére Geodéziai és Geofizikai Kutató Laboratóriumot létesítettek. Egészen nyugdíjba vonulásáig, 1972-ig ennek igazgatója volt. Tevékenységének elismerésül számos kitüntetést kapott, többek között a Kossuth-díj arany fokozatát, sok külföldi díjat, tiszteletbeli doktorrá avatták több egyetemen.

Sopront nagyon szerette, bár több állást is kínáltak neki itthon és külföldön, végig hű maradt a városhoz. A Pro Urbe emlékérem mellett Sopron város díszpolgárává fogadták. Tárczy-Hornoch Antal 1986. január 16-án hunyt el, hagyományos bányásztemetéssel helyezték koporsóját a soproni Szent Mihály temetőben levő családi sírba.

Irodalom:

Kenyeres Ágnes (főszerk.): Magyar Életrajzi Lexikon L-Z. Budapest: Akadémiai Kiadó, 1969.